

До спеціалізованої вченої ради Д 08.727.04
у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ

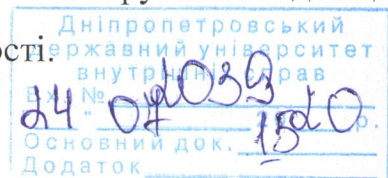
49005, м. Дніпро,
просп. Гагаріна, 26

ВІДГУК

**додаткового офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента
Н.С. Юзікової – на дисертацію
Коваленка Андрія Васильовича
за темою «Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення
поліцейської діяльності в Україні», подану на здобуття наукового
ступеня доктора юридичних наук
за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія;
кримінально-виконавче право**

Вивчення змісту дисертації, автореферату та наукових публікацій за темою дисертації А.В. Коваленка, дає підстави стверджувати про актуальність виконаного дослідження, глибокий правовий аналіз з питань теми, обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій щодо комплексного дослідження теоретико-прикладних засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні та розробки на цій основі пропозицій до чинного законодавства та практики його застосування.

У дисертації на достатньому науковому рівні проаналізовані теоретичні питання суспільних відносин, що виникають у зв'язку із забезпеченням поліцейської діяльності в Україні, проаналізовано стратегію кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, дано оцінку взаємодії поліції з іншими суб'єктами протидії злочинності; розкрито зміст кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в системі правового виховання населення; дано характеристику засад здійснення кримінологічного моніторингу поліції; проаналізовано зарубіжний досвід кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності.

Актуальність та обґрунтованість вибору теми дослідження.

Злочинність – це соціально-правове явище, яке проявляється у соціальному відхиленні поведінки частини членів суспільства від норм, закріплених у чинному законодавстві, руйнуючи суспільні відносини та порядок в усіх сферах життєдіяльності. Феномен злочинності виступає постійно константою на відміну від окремих злочинів, які можуть носити випадковий характер та вчинятись за збігом обставин. Можна упевнено стверджувати, що злочинність представляє загрозу як для суспільства в цілому, так і для окремих груп спільноти чи громадян. Злочинна поведінка певної частини населення викликає не тільки інтерес, а й об'єднує громаду.

Стрімкий розвиток правоохоронної системи суспільства обумовлений створеною попередньо атмосферою, а саме – розвитком допоміжних його інститутів, що безпосередньо вплинули на еволюцію суб'єктів поліцейської діяльності. Саме тому актуальності набуває дослідження теоретико-прикладних засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, в умовах сьогодення, що підтверджує актуальність теми дисертаційного дослідження А.В. Коваленка.

Слід зазначити, що дисертант є фахівцем у цій сфері, він є автором значної кількості наукових праць з теми засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, що підтверджує особливу цінність та практичне значення даної наукової праці.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження А.В. Коваленка узгоджується із положеннями р. 4 Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»; р. 4 Національної стратегії у сфері прав людини; р. 7 Координаційного плану наукових досліджень з проблем кримінології на 2017 р.; плану проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт Національної академії внутрішніх справ на 2019 рік.

Дисертанту, на наше переконання, вдалося досягти поставленої *мети*, яка полягала у теоретичному узагальненні та розв'язанні проблеми

формування теоретичної концепції кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства та відповідної правозастосовної практики. Наукові задачі, які вирішувалися дисертантом, становлять значний інтерес з огляду на їх важливість для кримінологічної теорії та практики протидії злочинності.

Заслуговує на увагу **методологічний** інструментарій, який обрано з урахуванням поставленої мети, задач, об'єкта і предмета дослідження. Системно-структурний, історико-правового аналізу, формально-логічний, компаративістський, контент-аналізу, догматичний, логіко-нормативний, соціологічні методи, що були використані у процесі пізнання засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні та дали змогу А.В. Коваленку логічно і системно побудувати дослідження і становили підґрунтя для висновків і пропозицій урахуванням вимог сьогодення та ресурсних можливостей держави.

Емпірична база дисертаційного дослідження охоплює аналітичні матеріали правоохоронних органів, що використовувались для підготовки програмних рішень Кабінету Міністрів України, програмні документи органів влади та місцевого самоврядування Дніпропетровської, Запорізької, Київської, Львівської областей; політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали, а також результати узагальнення проведених соціологічних досліджень за темою дисертації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність. Результати дисертаційного дослідження А.В. Коваленка видаються достатньо обґрунтованими, оскільки автором опрацьовано численну кількість джерел загального та спеціального спрямування, присвячених теоретичним та прикладним, проблемам кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні.

Автором звернуто увагу, що стрімкий розвиток правоохоронної системи суспільства обумовлений створеною попередньо атмосферою, а саме – розвитком допоміжних його інститутів, що безпосередньо вплинули на еволюцію суб'єктів поліцейської діяльності. В сучасному світі, коли демократичні цінності та принципи правової державності виступають основою державотворчих та суспільних процесів, необхідно укріплювати демократичні засади, поліцейської діяльності в Україні. Тому, проведене А. В. Коваленком, дослідження теоретико-прикладних засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності виступає, в умовах сьогодення, однією з актуальних тем.

Науковий апарат рецензованої дисертації і її автореферату є достатньо високий, матеріал викладений чітко, доступно та юридично грамотно.

Коваленко А.В. за темою дисертаційного дослідження опрацював значну кількість джерел (525 найменування, в т.ч. 9 іноземною мовою), серед них: монографії, колективні праці, дисертації, автореферати дисертацій, збірники статей, наукові статті, нормативно-правові акти, кодекси. Дисертант висвітлив позиції як вітчизняних так і зарубіжних вчених щодо ряду спірних питань теорії і практики поліцейської діяльності крізь призму її кримінологічного забезпечення безпеки в Україні.

Дисертаційне дослідження містить глибокий аналіз досягнень попередніх дослідників цієї та суміжних проблем: Г.А. Аванесова, А.М. Бабенка, Ю.В. Бауліна, В.С. Батиргарєєвої, В.Т. Білоуса, Є.М. Блажівського, В.І. Борисова, М.Г. Вербенського, В.В. Голіни, Б.М. Головкина, В.К. Грищука, Л.М. Давиденка, С.Ф. Денисова, Т.А. Денисової, О.М. Джужи, А.І. Долгової, В.М. Дрьоміна, В.П. Ємельянова, А.П. Закалюка, О.Г. Кальмана, І.І. Карпеця, Т.В. Корнякової, О.М. Костенка, І.М. Копотуна, В.М. Кудрявцева, О.М. Литвака, О.М. Литвинова, В.В. Лунєєва, К.Б. Марисюка, В.О. Меркулової, Ю.В. Орлова, М.І. Панова, В.М. Поповича, А.В. Савченка, Є.Л. Стрельцова, В.Я. Тація, П.Л. Фріса, В.Б. Харченка, О.М. Храмцова, П.В. Хряпінського, В.В. Чернея, В.В. Шаблистою, В.І. Шакуна та інших.

Структура дисертації є логічною, систематизованою, що свідчить про науково-аргументований підхід до вирішення поставлених завдань і забезпечує досягнення мети дослідження. Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, що включають чотирнадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та 16 додатків. Повний обсяг дисертації становить 559 сторінок, з яких основний текст – 411 сторінок, список використаних джерел – 77 сторінок (743 найменування), додатки - 69 сторінок.

I розділ дисертації обґрунтовано присвячено доктринальним, проблемам поліцейської діяльності як санкціонованої державою та регламентованої законом державно-управлінської діяльності спеціально уповноважених суб'єктів державної влади, науково-методологічному аналізу стану дослідження проблем засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності.

Автором визначено, що кримінологічним забезпеченням є окрема інтегрована теорія, котра зображується в складових загальної теорії протидії злочинності, зокрема: гарантування кримінологічної профілактики: захисту, усунення, обмеження, випередження, забезпечення відвернення злочинів, гарантування припинення злочинів.

Логічно й обґрунтовано *II розділі* присвячено аналізу кримінологічної політики в діяльності поліції. Автор доводить, що наукові засади управління діяльністю поліції у сфері протидії злочинності слід розглядати за окремими складовими: методологічний зміст включає підготовку та прийняття управлінських рішень і організацію їх виконання; функціональний зміст виражається через реалізацію функцій управління, таких як: прогнозування, планування, організації, координації, корегування, обліку та контролю; економічний зміст проявляється через визначення економічних потреб, матеріально-технічних ресурсів, їх розподіл і використання; соціальний зміст визначається роллю виконавців, інших учасників процесу управління, мотивацій їх діяльності, соціально-психологічним забезпеченням;

організаційно-правовий зміст передбачає здійснення процесу управління через певні організаційні форми і на правовій основі шляхом застосування розподілу обов'язків, регламентування, нормування, навчання, інструктування, відповідальності, дисципліни і законності; інформаційний зміст передбачає інформаційно-аналітичне забезпечення процесу управління; ідеологічний зміст розкриває, в ім'я яких цілей, для досягнення якої мети здійснюється процес управління, яка його ідеологія.

Дослідження напрямів кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності автором здійснено у *III розділі*. Аналіз спеціальної літератури щодо наукового забезпечення та наявності наукових засад кримінологічного моніторингу, дали змогу А.В. Коваленкові, довести, що це дає змогу спеціалістам у відповідній галузі задіяти весь інструментарій вказаного інституту для забезпечення ефективної роботи правоохоронної та правозахисної функції як поліції України, так і інших органів охорони правопорядку. Автором доведено, що важливим елементом превентивної функції кримінологічного забезпечення діяльності поліції в Україні є організація ефективної системи правового виховання в українському суспільстві.

Розділ IV містить характеристику шляхів удосконалення поліцейської діяльності в контексті її кримінологічного забезпечення. У результаті дослідження превентивної діяльності правоохоронних органів, встановлено, що формулу ефективності кримінальної діяльності поліції необхідно виводити за допомогою якісних показників, ґрунтовний аналіз яких призведе до усвідомлення змісту проблем одержання певного рівня даної ефективності. Автором обґрунтовано визначено механізм реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності як системи правових норм та відносин, суб'єктів та об'єктів використання даних норм, яка здійснює характеризування спрямованості, способів й засобів поліцейської діяльності стосовно забезпечення режиму законності, підвищення її

ефективності, досягнення реальності та утворення гарантій досягнення мети органів Національної поліції України.

Таким чином, розділи дисертаційної роботи А.В. Коваленка логічно пов'язані між собою і становлять системно-структурну єдність.

Новизна положень, які виносяться на захист полягає в тому, що, на монографічному рівні, вперше виявлено, описано і пояснено поліцейську діяльність крізь призму її кримінологічного забезпечення безпеки.

За результатами дослідження сформульовано та обґрунтовано *нові* положення та висновки, головними з яких є те, що вперше:

– здійснено феноменологічний аналіз кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, її історичних форм, змісту і механізму виникнення, розвитку та забезпечення, що дозволило сформулювати нові та наситити додатковими даними існуючі аргументи на користь визнання такого масиву знань окремою кримінологічною теорією;

– запропоновано авторське визначення поняття «кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності» як стратегічного функціонування належних суб'єктів із забезпечення профілактики, випередження, обмеження, усунення злочинності, захисту від неї, відвернення та припинення злочинів, на основі реальної інформації про стан злочинності, використанні кримінологічного прогнозування та планування;

– здійснено цілісне вивчення такого засобу кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, як кримінологічний моніторинг, широко розглянуто його переваги та недоліки й запропоновано найбільш девий спосіб його впровадження в діяльність правоохоронних органів, повно досліджено понятій апарат такого явища, як кримінологічний моніторинг й наведені приклади успішного запровадження даного засобу кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в інших державах;

– комплексно проаналізовано та порівняно практику щодо напрямків кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності зарубіжних країн з Україною. Зроблено висновок стосовно того, що в окремих державах наука кримінологія (кримінальна соціологія) перебуває на якісно вищому рівні, а серед всього різноманіття кримінологічних засобів, які застосовуються поліцією в ході виконання її прямих обов'язків, найбільш важливими виступають: поглиблена взаємодія з громадськістю, застосування сучасних технологій та чітке співпрацювання усіх поліцейських відомств

аздлядосягнення мети у вигляді успішної боротьби із злочинністю;

Слушним є зосередження уваги на формах налагодження дієвої взаємодії держави із громадськістю. Окрім стандартних бесід й пропагандистських акцій, дисертант доцільно пропонує поліцейським більш повно поглиблюватися в райони їх патрулювання та більш активно залучати громадскість до сумісних волонтерських акцій з ранньої профілактики злочинності, особливо серед молоді.

Новизною відрізняються параметри національної моделі кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності – її цілі, завдання, принципи, напрями її реалізації та система суб'єктів – як діяльності держави, суспільства та їх інститутів із вироблення основних напрямів досягнення визначеного рівня захищеності життєво важливих та інших істотних інтересів особи, суспільства, держави й людства.

Проведене А.В. Коваленком дослідження дало можливість автору розвинути наукові положення щодо засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні.

Дисертація А.В. Коваленка свідчить про достатній професійний рівень здобувача, його наукову ерудицію, комплексний підхід та глибоку обізнаність спеціальної вітчизняної і зарубіжної літератури.

У поданому дослідженні містяться напрямки подальших наукових розвідок, постановка проблемних питань, котрі повинні бути згодом вирішені у теорії та практиці превентивної діяльності правоохоронних органів.

Викладені вище теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні, висновки і рекомендації мають відповідне **практичне значення**, що полягає у можливості бути використаними: у *науково-дослідній сфері* – для подальшого розроблення теоретико-правових проблем та наукового дослідження реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності; у *правотворчій діяльності* – для розробки, вдосконалення та уточнення низки законодавчих

та підзаконних актів у сфері, що регулює кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності; *навчальному процесі* – положення й висновки дисертації можуть доповнити викладання таких курсів «Кримінологія та профілактика злочинів» «Кримінологія», тощо, а також при підготовці лекцій, навчальних посібників та підручників із даних дисциплін (підтверджується Актом про впровадження результатів дослідження в освітній процес: Національної академії внутрішніх справ від 12.11.2019 р.; Київського факультету Національної академії Національної гвардії України від 14.02.2020 р.); *у сфері правозастосування та практичній діяльності* – для вдосконалення та підвищення ефективності функціонування правоохоронних органів, зокрема системи органів поліції під час реалізації поліцейської діяльності та виконання покладених на них завдань та функцій (підтверджується довідкою про впровадження у практичну діяльність Національної поліції України: Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування від 18.05.2020 р.; Департаменту кримінального аналізу від 18.05.2020 № 537/33/01/1-2020).

Автор детально досліджує механізм реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності. Визначає поняття наукового супроводу діяльності поліції, що постає процесом послідовного утворення системи знань, організація й проведення досліджень науково-дослідної, дослідно-конструкторської, кримінологічної й соціологічної природи, а також впровадження їх результатів до освітнього процесу й практичної діяльності з метою більш ефективного виконання поліцією своїх основних функцій по захисту прав і свобод людини і громадянина від посягань

Обґрунтованим вважається твердження автора, що інформаційно-аналітична діяльність поліції – це пошук, обробка, внесення, аналіз та інформаційне зберігання, чи інформаційно-аналітична робота, що покликана та основною метою якої є опрацювання даних щодо злочинів, їх зберігання аби окреслити тенденції злочинності, а також інформаційної допомоги в розкритті вже вчинених кримінальних правопорушень.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, викладених у дисертації та авторефераті і опублікованих працях.

Вірогідність та повнота наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується їх апробацією в 43 наукових працях, 1 з яких – монографія, 21 – опублікована у виданнях, що визнані як фахові з юридичних наук, 5 статей – у зарубіжних наукових періодичних виданнях за профілем дисертації, а також у 16 тезах доповідей на науково-практичних конференціях різного рівня.

Зміст дисертаційного дослідження свідчить про те, що А.В. Коваленко використав значну за обсягом загальнотеоретичну та спеціальну літературу, а також про вміння автора критично аналізувати положення використаних джерел. Теоретичні положення дисертації та висновки і пропозиції дисертанта логічно пов'язані між собою, їх реалізація в комплексі дозволила б вдосконалити та підвищити ефективність функціонування правоохоронних органів, зокрема системи органів поліції під час реалізації поліцейської діяльності та виконання покладених на них завдань та функцій.

В цілому дисертаційна робота написана на належному науковому рівні та хорошою літературною мовою. В роботі по-новому вирішенні теоретичні питання конкретного наукового завдання, що є вагомим науковим внеском.

Зміст поданого автореферату в цілому відповідає змісту дисертації. Дисертація та автореферат оформлені відповідно до встановлених вимог.

Позитивно оцінюючи науково-теоретичну і практичну значимість проведеного А.В. Коваленком дослідження, його актуальність та наукову новизну, слід відмітити, що окремі положення дисертації викликають зауваження, які потребують певних уточнень або додаткової аргументації:

1) Кінцевий результат дослідження кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні (її наукової або практичної складової) значною мірою залежить від того які методи, способи, прийоми, засоби при цьому застосовуються. У широкому сенсі метод можна розглядати як послідовну процедуру, що складається з логічно побудованих операцій,

застосування яких призводить або до досягнення поставленої у дисертації мети, або наближає до неї. У першому випадку застосування прийомів, алгоритмів певного методу, призводить до досягнення мети, а в другому - метод позбавляє дослідника від численних випадкових помилок та хибних чи необґрунтованих висновків.

Автор, досліджуючи міждисциплінарну проблему кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, використовує традиційні методи, що застосовуються соціально-гуманітарними науками. Поряд з цим, характеризуючи засади забезпечення поліцейської діяльності не можна оминати увагою праксеологічний метод (підхід). Адже, праксеологія дає основу для розуміння та дослідження діяльності з позиції практичних цінностей, зокрема ефективності та результативності. Реалізація праксеологічного підходу у професійній діяльності органів поліції забезпечує раціональну й оптимальну діяльність суб'єктів превентивного процесу, гарантоване досягнення поставлених цілей запобігання злочинності, забезпечення безпеки у суспільстві, сприяє розвитку готовності майбутніх поліцейських до професійної діяльності. Тому, вважаю *доцільно* було б детальніше зупинитись на засадах кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні (використовуючи праксеологічний метод пізнання). Адже, правова праксеологія є одним із напрямів теорії загальнозначущих принципів, що визначають людську діяльність, мотивацію поведінки. Вважаю, що праця значно виграла б, якби дисертант у процесі дослідження використовуючи праксеологічний метод, як інструмент оцінки правових явищ, установлення критеріїв цієї оцінки, визначив ефективність забезпечення поліцейської діяльності в Україні, відмінності корисності й ефективності реалізації функцій у системі заходів запобігання злочинності.

2) Нажаль, поза увагою залишилося важливе питання: історичні етапи розвитку забезпечення поліцейської діяльності. Хоча, досить детально аналізує історичні етапи правового виховання (С. 238-239). Дисертант на початку своєї наукової праці лише підкреслює, етимологічне коріння

поняття поліцейської діяльності, що бере свій початок з часів античності й походить від грецького слова «politeia» (С. 33). Також, автор, слушно наголошує, що обсяг і зміст поняття поліцейської діяльності держави визначається пануючими уявленнями про соціальне призначення держави, її функції, про співвідношення особистих, суспільних і державних інтересів (С. 33). Автор, вірно зазначає, що сутність поліцейської діяльності полягає в здійсненні низки функцій, що покладені на спеціальні органи з метою ефективного забезпечення громадського порядку, громадської безпеки, а також реалізації інших функцій у межах створення атмосфери безпеки в суспільстві (державі). (С. 93). На мою думку, для підтвердження тези ефективності поліцейської діяльності, забезпечення громадського порядку та безпеки бажано було б дослідити генезу забезпечення поліцейської діяльності, її функціональних складових, повноважень, відповідного превентивного статусу у різні етапи розвитку держави (від авторитарної до демократичної, правової), виділити певні періоди (етапи) поліцейської діяльності із зазначенням особливостей, позитивних та негативних факторів у забезпеченні превентивної функції; розглянути більш ширше коло історичних джерел; визначити позитивний законодавчий досвід і запропонувати положення, які доцільно використати («перейняти») в сучасному законодавстві України; знайти спільні та відмінні риси, що притаманні поліцейській діяльності нині та у минулому тощо.

Зрозуміло, що зануритись в багатогранні аспекти поліцейської діяльності різних часів, нелегко, але дисертант міг би хоча б фрагментарно відмітити основні етапи та розкрити вказані питання, що посилює б теоретичну й практичну цінність одержаних власних результатів.

3) Виокремлюючи основні положення, що характеризують поліцію як суб'єкт запобігання злочинності, автор визначає дефініцію запобігання злочинності як комплексну діяльність низки уповноважених суб'єктів, що полягає в *недопущенні, протидії, відверненні та застереженні* вчинення злочинів ...(С. 89) При цьому, характеризуючи напрями запобігання

злочинів, виділяє: кримінологічну *профілактику, відвернення злочинів, припинення злочинів* (С. 79). Характеризуючи теоретичний зміст поняття протидії злочинності, дисертант, визначає різноманітність за формами діяльності відповідних суб'єктів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність з метою *зниження інтенсивності* процесів детермінації злочинності на усіх рівнях, *нейтралізації дії її* причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до соціально толерантного рівня (С. 25-26). Сферу протидії злочинності, дисертант, визначає як комплекс видів діяльності й комплексних заходів, що спрямовано на *попередження, усунення, нейтралізацію та обмеження (ослаблення) факторів*, що детермінують злочинність (С. 54). Таким чином, за змістовним компонентом ці поняття різняться. Понятійний апарат щодо запобігання злочинності, протидії злочинності (як об'єкту дисертаційного дослідження) містить різні напрями та складові. Виходячи з того, що одним з основних суб'єктів запобігання злочинності виступають правоохоронні органи, які покликані знизити рівень злочинності та створити ефективну систему запобігання їй, кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності в Україні має зосереджувати на відповідних напрямках. Бажано, у процесі захисту більш чітко визначити, які саме напрями (складові елементи) запобігання злочинності повинні охоплюватись поліцейською діяльністю в Україні у межах їх функціонального призначення.

4) Аналізуючи зарубіжний досвід, автор досить критично ставиться до національних реалій забезпечення поліцейської діяльності, зокрема, недостатнє використання мережі Інтернет та інших сучасних технологій для протидії злочинності; слабка взаємодія поліції з населенням; низький рівень довіри населення до поліції (С.235-237, 261). Можливо це і так. Проте, у тексті дисертації відсутнє емпіричне дослідження (статистичні, аналітичні дані, опитування населення чи експертів) яке становило підґрунтя для такого висновку. Хоча питанням оцінки ефективності роботи поліцейських органів,

автор приділяє уваги (С.270-272, додатки). Крім того, аналітична довідка містить аналіз відповідей 458 працівників Національної поліції на запитання, серед яких, «Які з перелічених критеріїв ефективності організації кримінологічного забезпечення діяльності поліції Ви вважаєте головними?». Респонденти, фактор щодо рівня довіри населення до правоохоронних органів поставили на останнє місце із кількісним показником у 32,6%. Таким чином, працівники поліції не відносять фактор довіри до першочергових критеріїв ефективності забезпечення діяльності правоохоронних органів.

5) У підрозділі 3.4. *Кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності в системі правового виховання населення*, автор досить вірно наголошує, що головним напрямом процесу правового виховання є підвищення правової активності громадян (С. 244); сьогодні правове виховання має передусім забезпечити правову активність громадян (С. 246). Але, у тексті підрозділу відсутня позиція автора щодо підвищення активності громадян та визначення яким чином правове виховання, що використовується у процесі поліцейської діяльності, забезпечить правову активність громадян. *Роз'яснення щодо зазначених питань бажано дати під час публічного захисту.*

б) Дисертант у підрозділі 4.2 *«Механізм реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності»* застосовує словосполучення «організація злочинної протидії» (С. 281), «види злочинної протидії» (С. 283). Далі за текстом автор не розкриває це поняття. *Тому під час захисту, бажано, розкрити у чому полягає організація злочинної протидії та які існують її види.*

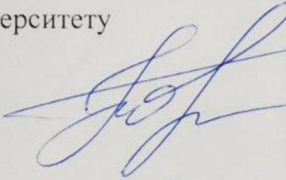
Висловлені зауваження стосуються переважно спірних, дискусійних питань, є підставою наукової дискусії під час захисту і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, яка є самостійним дослідженням з актуальної теми, має теоретико-прикладне значення і містить наукові положення, які є новим вирішенням проблем формування теоретичної концепції кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні.

Загальний висновок. Грунтуючись на викладеному вважаю, що виконана А.В.Коваленко дисертація на тему «Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні» є актуальною, самостійною роботою, виконаною на належному науковому рівні, містить наукові положення та науково обґрунтовані результати, що розв'язують важливу наукову і прикладну проблему.

На підставі викладеного вважаю, що дисертація **Коваленко Андрія Васильовича** за темою «Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні», відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013р. № 567, а її автор заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

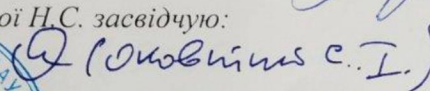
Офіційний опонент:

професор кафедри адміністративного і
кримінального права
Дніпровського національного університету
ім. Олеся Гончара,
доктор юридичних наук, доцент

 Н.С. Юзікова

Підпис Юзікової Н.С. засвідчую:

2020 р.